

Å R S B E R E T N I N G 2 0 1 3

Inden for alle museets virkeområder blev 2013 et meget ambitiøst og succesrigt år for Esbjerg Kunstmuseum. Samlingen blev både gennemgået af konservatorer og tilført markante værker fra museets seneste særudstillinger. Vi lancerede tre projekter inden for det æstetiske krydsfelt mellem musik og billedkunst, som vi konsekvent har engageret os i siden 2000. Og så udviklede vi ikke alene det første projekt i en ny udstillingsrække, men gennemførte hele to integrerede forsknings- og udstillingsprojekter. Således åbnede udstillingsåret med et kunsthistorisk videnskabeligt projekt i en ny udstillingsserie, der sætter et hovedværk fra samlingen under lup for både at kaste nyt lys over det og gøre det vedkommende for os i dag. I serien allierer vi os med eksterne specialister for at vise resultaterne af den allernyeste forskning. Lige så markant og solidt afsluttedes udstillingsåret med det fjerde og sidste projekt i museets særlige integrerede udstillings- og forskningsserie *Kunst i kontekst*, der undersøger, hvordan udstillinger bliver til og opleves. Mellem disse to omfattende projekter kunne vi præsentere endnu et resultat af museets legendariske *Match*-serie, hvor Per Bak Jensen havde indbudt hele to kunstnere af høj international standard. Samtidig fungerede vi atter som platform for den unge kunstscene med et yngre talents første soloudstilling. I tilknytning til de enkelte særudstillinger gennemførte vi flere workshops og inddrog i det hele taget publikum som medskabende i både værktøjlivelser og kunstoplevelser på forskellige nye måder. Det beløb, vi af vores ordinære driftsmidler afsætter til vores kunstfaglige arbejde – udstillinger, forskning, formidling og erhvervser – voksede meget tilfredsstillende med 200% i ekstraordinære tilskud og holdt der-

med sidste års niveau. Denne opbakning til museet har sammen med en stor vilje og lyst til at tænke visionært hos såvel lokale firmaer som dem, der administrerer fonde og kulturministerielle puljer, gjort det muligt for os at gennemføre det ambitiøse program.

UDSTILLINGER

Årets første udstilling, *Mellem virkelighed og utopi – Edvard Weies Langelinie i nyt perspektiv*, var også det første projekt i vores nye udstillingsserie, der på et forskningsmæssigt højt niveau fokuserer på et hovedværk i samlingen. For første gang nogensinde var alle Edvard Weies Langeliniebilleder fra især private samlinger samlet. Udstillingen viste det foreløbige resultat af dr. phil. Lennart Gottliebs fordybelse i denne serie, der blev præsenteret i et dynamisk og samtidig kronologisk forløb, hvor museets version – som noget helt nyt – fremstod som det første Langeliniebillede, kunstneren har malet. I udstillingen kunne man følge, hvordan Weie i sin bestræbelse for at udvikle maleriet som selvstændigt sprog både forholdt sig til et konkret sted og samtidig fremmalede et abstrakt og utopisk sted.

Edvard Weies Langelinie i nyt perspektiv

Per Bak Jensen, Daniel Richter og A K Dolven

Denne problemstilling gjorde vi vedkommende ved at præsentere otte samtidskunstneres forskellige måder at arbejde med steder.

Samtidig indbød udstillingen *Tendenser i 20'erne* publikum til selv at forsøge at se kunstnerne over skuldrene og efterprøve, hvordan man kan skabe en komposition inden for tre forskellige genrer, der blev dyrket med meget forskellige formål for øje af både Edvard Weie og hans samtidige kolleger: portrættet, landskabet og opstillingen. Lanceringen af denne nye udstillingsserie blev afløst af et projekt i den efterhånden veletablerede, men stadig eksperimenterende *Match*-serie på Esbjerg Kunstmuseum.

I år havde Per Bak Jensen indbudt hele to internationalt efterspurgte kolleger, den norskfødte Ann Katrine Dolven og den tyske kollega Daniel Richter til at omskabe særudstillingsarealet til ét fælles værk. Umiddelbart tre meget forskellige kunstnere, som alligevel undervejs inspirerede hinanden så meget, at de hver især skabte nye og anderledes værker til projektet, der udviklede sig til en meget helstøbt udstilling med den selvironiske titel *Two men with glasses and a woman in an igloo*.

Samtidig havde Lykke Andersen omskabt vores rum for eksperimenterende kunst til et *Quiet Scenery*, hvor hun præsenterede helt nye fotografiske og nærmest Hammershøi'ske værker, der alle kredsedede om iscenesættelser og kunstigt konstruerede rum. Udstillingen sprængte museets mure med et satellitprojekt, der gav tilmurede vinduesnicher i en mur i nabogaden nyt liv med et kig ind i en historisk tidslomme til tilskuerrækker, set fra et særligt perspektiv. Således blev tematikken fra udstillingssalens billeder subtilt suppleret i byens rum. Udstillingsåret sluttede med fjerde og sidste del af museets ambitiøse og mangeårige projekt *Kunst i kontekst*, der denne gang fokuserede på menneskets psykologiske eksistens. *What am I doing here?* fyldte hele museets samlede særudstillingsareal og blev kurateret af billedkunstneren Nina Saunders sammen med den britiske eksistenspsykolog, prof. Ernesto Spinelli. Med lange professionelle karrierer bag sig repræsenterer de begge en meget stor indsigt i området. Deres samarbejde var så frugtbar, at de til projektet også skabte to værker, der ikke alene engagerede museumsgæsterne personligt i udstillingens store tema, men først blev til ved deres deltagelse. Også

Lykke Andersens satellitudstilling (udsnit)

Nina Saunders og Ernesto Spinelli

denne udstilling fortsatte uden for museets mure med filmforevisninger i Husets filmklub.

I krydsfeltet mellem musik og billedkunst kunne vi præsentere Kristian Siig Kamp Damgårds nyskabende, interaktive lydinstallation *Music for Architecture II* – et projekt, der bredte sig over hele museet. Den unge lyd-kunstner havde optaget vores forskellige lokalers lydfrekvenser, som man kunne høre de enkelte steder, men også – på en grundplan – komponere sammen til ét stort og hver gang unikt lydværk. Dermed kunne publikum skabe musik af Esbjerg Kunstmuseum og alt, hvad museet rummer. På de dødes dag den 2. november blev den årligt tilbagevendende *Håbeperiode* indviet med endnu en finurlig præsentation af Eric Andersens Pandorabilleder, *Il piatto della speranza*. I år kunne museets gæster selv sende Pandora ud i verden, mens de efterhånden velkendte *Håbesteder* befandt sig i den virtuelle verden – på Facebook! Alle årets udstillinger og projekter var planlagt, arrangeret og produceret af Esbjerg Kunstmuseum i nært samarbejde med de involverede kunstnere og forskere.

Installationsfoto: What am I doing here?

FORSKNING OG FORMIDLING

Udstillingen *What am I doing here?* var det sidste synlige resultat af museets stort anlagte forsknings- og formidlingsprojekt *Kunst i kontekst*, der skal føre frem til en ny type museum. Projektet er siden 2007 blevet gennemført i et nyskabende forskningssamarbejde, der har bragt kunstnerisk, videnskabelig og museologisk ekspertise sammen i bestræbelsen på at udvikle kunstudstillingen og kunstmuseet til fremtidens samfund. I fire udstillinger er billedkunsten blevet forenet med områder i hverdagslivet, som den oprindelig er udsprunget af – forhold, vi alle er fortrolige med, og som hver især udgør et videnskabeligt felt. Efterfølgende undersøges både dette usædvanlige samarbejde og publikums oplevelser af resultatet. Undersøgelserne er endnu ikke afsluttet, men iflg. de personer, der i november og december blev interviewet af vores forskningsmedarbejder dr. phil. Bjarne Sode Funch og undertegnede om deres oplevelser i udstillingen, talte den meget direkte til den enkelte gæst. Vi fik således bekræftet vores indtryk af, at vi med denne nye type udstillinger åbner for oplevelser, der har rod i

publikums egen livsverden. Samtidig fik vi fornyet viden om den unikke kurateringsproces.

På det uddannelsesmæssige område fortsatte vi det formaliserede samarbejde med pædagoguddannelsen på UC Syddanmark, der blev indledt i 2012. Her bidrager museet til udviklingen af et nyt fag, der rummer både æstetisk-kreative og naturvidenskabelige elementer. Museet er således med til at sætte standarden for dette nye fag i et dynamisk samarbejde, som også udvikler museets egen formidling.

Vi fortsatte også vores mangeårige samarbejde med musikonservatoriet om projekter, der udvider oplevelsen af både musik og billedkunst. Således blev den visuelle oplevelse af værker i samlingen markant forstærket, da studerende fra den eksperimentelle Tone Space-linie skabte lydværker, som blev installeret forskellige steder i museets udstillingsrum.

Til hver særudstilling blev der udarbejdet utraditionelle introduktioner og formidlingstiltag, som – integreret i selve udstillingen – matchede dens særlige karakter og involverede publikum meget direkte som medskabende. For eksempel kunne man i *Weieudstillingen* gå på jagt i forskellige former for kildemateriale, som ligger til grund for Lennart Gottliebs forskning, og således nærmest detektivisk sammenstykke et nuanceret billede af kunstneren og hans samtid. *Tendenser i 20'erne* var arrangeret således, at museets gæster næsten uundgåeligt selv kreerede portrætter, stillebener eller landskabsbilleder med værker inden for disse genrer som inspirerende baggrund. Og endelig lagde årets sidste udstilling *What am I doing here?* op til, at de besøgende selv placerede de udstillede værker i den eksistenspsykologiske tankestruktur, som de to kuratorer havde bygget udstillingen op omkring. Gæsterne kunne også vælge at tage et citat af fx Søren Kierkegaard med sig ind i udstillingen som en form for guide, og der var mange, som benyttede sig af filosof Lív María Róadóttir Jægers særrundvisninger, der med udgangspunkt i eksistensfilosofiske

spørgsmål satte udstillingens temaer i forbindelse med de besøgendes eget liv.

I 2013 fortsatte vi også arbejdet med museets bevaringsplan, som blev indledt i 2012 i samarbejde med Fællekonserveringen i Aarhus. Samtidig afsluttede Konserveringscenter Vest tilstandsregistranten over museets skulptursamling som supplement til vores tilsvarende database over malerisamlingen.

Til *Weieudstillingen* udgav vi Lennart Gottliebs seneste forskningsresultater i kunstnerens Langeliniemotiver som pdf-bog, der kan downloades fra museets hjemmeside. Matchprojektet blev ledsaget af et katalog, der mimer og dokumenterer processen bag udstillingsprojektet ved bl.a. at gengive en længere rundbordssamtale mellem de tre kunstnere, som Synne Rifbjerg modererede. Desuden producerede vi en bog til udstillingen *What am I doing here?* hvor de to kuratorer udfolder deres arbejde på baggrund af mailkorrespondancer med Bjarne Sode Funch. Bogen gengiver hele udstillingen i et billedflow, der giver en rumlig oplevelse af projektet som et statement. Endelig blev der til hver udstilling atter udarbejdet inspirationsmaterialer, som blev udsendt til alle lærerne i museets lærernetværk.

ARRANGEMENTER

I samarbejde med Den Ny Opera og Operaen i Midten havde vi premiere på *Billederne synger* – en nykomponeret børneopera, hvor tre malerier blev levende og inter-

Tendenser i 20'erne

Billederne synger

agerede med hinanden. Premiere var der også på en alternativ performance om funkyness i sproget af Olof Olsson som led i et forskningsprojekt, der perspektiverer DR's omfattende arkiv gennem forskellige kunstneres praksis.

Museets skiftende særudstillinger dannede udgangspunkt for helt nye tiltag og særlige workshops, som blev udviklet til *vinterferien, påsken, sommerferien, efterårsferien og julen*. Desuden blev der arrangeret udstillingsrelaterede workshops for skoleklasser i løbet af året. På *Kulturmaten* bød Den Ny Operas solister på overraskende oplevelser af de fire elementer i *What am I doing here?*, mens elever fra Rybners fortolkede udstillingens øvrige afdelinger på museets første sal. I samarbejde med Folkeuniversitetet blev der holdt en række velbesøgte foredrag om kunstnere i museets samling, bl.a. ved kunstkritiker Lisbeth Bonde.

I lighed med de foregående år deltog vi også i 2013 i *Forskningens Døgn* og med helt nye tiltag, udviklet specielt til denne begivenhed, og endelig leverede museet igen i år de perfekte rammer for den legendariske *Jule-kunst-kaos-messe*. Som sædvanlig skulle man være hurtigt ude for at sikre sig en plads til museets eftertragtede *ferniseringsmiddage*, hvor Restaurant Kunstpavillonen oversætter billedkunsten til gastronomi og kreerer retter, der raffineret og humoristisk matcher de aktuelle udstillinger.

ERHVERVELSER OG STØTTE

I 2013 øgedes samlingen med 14 værker. Takket være substantiel støtte fra Kulturstyrelsen erhvervede vi Eric Andersens *Piccolina/Piccolini*, der sender publikum ud på en uforudsigelig vandring for at skabe deres egen rumlige skulptur. Værket supplerer fornemt de arbejder i museets samling, der i særlig grad inddrager publikum. Finansieret af Ny Carlsbergfondet kunne vi erhverve Nicolai Howalts fotografiske værk *Car Crash*, som indgik i kunstnerens soloudstilling på museet i 2012. Og ligeledes fuldt finansieret af Ny Carlsbergfondet lykkedes det at erhverve Nina Saunders' *Delicate Landscape* – en 'stoleskulptur' fra årets udstilling *What am I doing here?*, der som et indre landskab med psykologisk spænding komplementerer museets værker af både Saunders og andre beslægtede kunstnere.

Endelig afsluttedes erhvervelsen af Gerold Millers *Instant vision 77* fra 2011, som vi købte fra museets soloudstilling af denne markante tyske kunstner. Generøst lod billedkunstneren Ole Folmer Hansen os udvælge værker til samlingen som en samlet donation: *Komposition VI A, VI B, VI C, II, III* – alle fra 1964, *Komposition III* fra 1968,

Komposition IV fra 1971, *Komposition D* fra 1997 og to serigrafiske serier fra 1966 og 2007.

Den stort anlagte *Weieudstilling* blev til med støtte fra Augustinus Fonden, Beckett-Fonden, Claus Sørensens Fond samt Lida og Oskar Niensens Fond. Det ikke mindre ambitiøse udstillingsprojekt *What am I doing here?* modtog støtte fra Statens Kunstråds to billedkunstudvalg, Augustinus Fonden og Claus Sørensens Fond, mens årets vellykkede Matchprojekt ligeledes fik støtte fra begge Statens Kunstråds billedkunstudvalg. Fra Kulturstyrelsen modtog vi støtte til kunstnerens udstillingsvederlag, mens forskningsarbejdet med *Kunst i kontekst* blev støttet af Kulturministeriet. Endelig modtog vi en bevilling fra Esbjerg Kommune til projektudvikling af ny museumstype.

ØKONOMI

Esbjerg Kunstmuseum er en selvejende institution, der drives af Esbjerg Kunstforening. Omsætningen var i 2013 på 8,4 mio. kr. Esbjerg Kommune betaler langt hovedparten af driften med et beløb, der udløser maksimalt statslud. De resterende beløb er støtte fra Kulturstyrelsen og Statens Kunst-

råd, fra fonde og sponsorer og fra medlemmer af Esbjerg Kunstforening. Uden denne ekstraordinære støtte og uden medlemmernes bidrag ville det ikke være muligt at opretholde museets høje aktivitetsniveau end-sige bevare positionen som et af landets to-neangivende museer for moderne kunst og samtidskunst.

Inge Merete Kjeldgaard
Museumsdirektor

BESTYRELSESMEDLEMMER I 2013

Formand: Overlærer Jørgen Broch
Næstformand: Overlærer Ole Troelsen
Kasserer: Advokat Peter Schmitz
Direktør Palle Rosendahl
Lods Leif Kronberg Christensen
Landinspektør Søren Nordby
Landmåler Jens Erik Bundgaard
Skoleinspektør Carsten C. F. Møller

PERSONALE I 2013

Museumsdirektør Inge Merete Kjeldgaard
Museumsinspektør Christiane M. Finsen
Museumsinspektør Birgitte Ørom (barselsorlov fra 22/4)
Forvalter Lean Pedersen
Seniorforsker Bjarne Sode Funch
Seniorforsker Lennart Gottlieb
Barselsvikar Cecilie Lykkegaard Nielsen
Barselsvikar Line Wium Olesen
Projektmedarbejder Lív María Róadóttir Jæger
Museumsassistent Christa Gulbrandt
Museumsassistent Anette Lykke-Kjeldsen
Museumsassistent Per Ellemann-Andersen
Kustode Birgit Kløverpris
Kustode Lis Madsen
Kustode Kirsten Hørlyck
Kustode Sanne Andersen Hansen
Rengøringsassistent Estrid Rasmussen

Nina Saunders, Delicate Landscape

Eric Andersen, Piccolina/Piccolini